

Crna Gora
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

Broj 0111-633/25-224215

Podgorica, 26.03. 2025 god.

**Izveštaj o djelimičnom utvrđivanju kvaliteta
obrazovno-vaspitnog rada za ključne oblasti Upravljanje i rukovođenje školom, Etos škole,
Podrška učencima**

u JU OŠ „Đerđ K. Skenderbeg“, Zatrijebač, Tuzi

u periodu od 20. 01. 2025. do 24. 01. 2025.

Crna Gora
Zavod za školstvo

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 408 901
fax: +382 20 408 927
www.zzs.gov.me

Broj: 01/1-077/24-2242/4

13.01.2025. godine

Na osnovu 135 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list CG", br. 2/18, 34/19, 8/21 i 37/22), člana 54 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore" br. 98/23, 102/23, 113/23, 71/24, 90/24, 93/24 i 104/24), člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore" br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), člana 40 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju ("Službeni list RCG", br. 64/02, 31/05 i 49/07 i "Službeni list CG", br. 45/10, 36/13, 39/13, 44/13, 47/17, 59/21, 76/21, 146/21, 3/23 i 84/24) i člana 12 i 14 Pravilnika o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitaog rada u ustanovama ("Službeni list Crne Gore", br. 111/20), donosim

R J E Š E N J E

I - Imenuje se tim nadzornika u sastavu:

1. Nada Maras, samostalna savjetnica I – prosvjetna nadzornica (za oblast opšte organizacije i geografiju), rukovoditeljka tima;
2. mr Anka Vučinić Gujić, samostalna savjetnica I – prosvjetna nadzornica (za oblast opšte organizacije i predmet crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost), članica;
3. mr Irena Ivanović, samostalna savjetnica I – prosvjetna nadzornica (za oblast opšte organizacije i predmet crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost), članica;
4. Ivana Milunović, samostalna savjetnica I (za istraživanje i razvoj srednjeg opšteg obrazovanja), članica;
5. Radoje Novović, Načelnik Odsjeka za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema, član i
6. mr Anton Gojčaj, samostalni savjetnik I – prosvjetni nadzornik (za oblast opšte organizacije i albanski jezik), član.

II - Zadaci tima su da po zahtjevu Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija br. 01/1-633/24-2242/1 od 20. 12. 2024. godine, izvrši utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitaog rada za ključne oblasti: Rukovođenje i upravljanje, Etos i podrška učenicima u JU OŠ „Đerđ K. Skenderbeg“ Zatrijebač, u periodu od 20. – 24. 01. 2025. godine.

III - Članovi tima i rukovodilac tima dužni su da postupe u smislu čl. 12, 15 i 17 Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitaog rada u ustanovama.

IV - Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Članom 135 Zakona o državnim službenicima i namještenicima je propisano da o pravima i obavezama državnog službenika, odnosno namještenika odlučuje starješina državnog organa. Članom 54 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave je propisano da za vršenje poslova u okviru kojih se zahtijeva stručna saradnja državnih službenika iz različitih

unutrašnjih organizacionih jedinica, mogu se obrazovati projektne grupe, timovi ili drugi odgovarajući oblici rada

Članom 40 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju propisano je da Zavod za školstvo u oblastima predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, opšteg obrazovanja u stručnom obrazovanju, obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim potrebama i vaspitanja u domovima učenika u saradnji sa ustanovom, utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama.

Pravilnikom o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama propisuju se sadržaj, oblici i način utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u predškolskoj ustanovi, školi, obrazovnom centru, resursnom centru, kod organizatora za obrazovanje odraslih i u domu učenika. Članom 12 ovog Pravilnika propisano je da po potrebi, evaluacija se može sprovesti i djelimično na osnovu procjene od strane Zavoda, odnosno Centra, kao i na zahtjev organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete (Ministarstvo), odnosno inspekcije nadležne za oblast prosvjete ili na obrazloženi zahtjev Savjeta roditelja i učenika čiju opravdanost procjenjuju Zavod i Centar. Članom 13 je propisano da evaluaciju (utvrđivanje kvaliteta) obavljaju prosvjetni nadzornici i da izuzetno je mogu obavljati i ovlašćeni savjetnici. Članom 14 propisano je da direktor Zavoda obrazuje tim nadzornika za predškolske ustanove, osnovne škole, gimnazije, resursne centre, obrazovne centre i domove učenika.

Članom 17 istog Pravilnika je propisano da proces evaluacije (utvrđivanje kvaliteta) obuhvata: pripremanje evaluacije, neposredan uvid, izradu izvještaja o evaluaciji, i praćenje realizacije.

Pravna pouka: Protiv ovog Rješenja može se uložiti žalba Komisiji za žalbe preko pisarnice Zavoda, u roku od 8 dana od dana prijema.

Dostavljeno:
- članovima tima,
- arhivi

DIREKTORICA

Rada Hodžić

Prosvjetni nadzornik: Nada Maras

Ključna oblast: Upravljanje i rukovođenje Školom

Standard: A.2.1 - Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređenja rada škole

Obrazloženje:

Škola ima Program razvoja urađen za period 2021-2025. godine. Njegova izrada nije rezultat timskog rada, a nejasno je da li je sačinjen na osnovu rezultata interne i eksterne evaluacije. U Programu su identifikovane prioritetne oblasti, a za svaku od njih definisani su strateški ciljevi, zadaci, aktivnosti, indikatori uspjeha, nosioci aktivnosti, vremenski okvir implementacije i resursi. Na Nastavničkom vijeću planirana je analiza realizacije Programa razvoja Škole, ali nedostaje evidencija o istom.

Ciljevi iz Programa razvoja uglavnom nijesu integrisani u godišnje planove rada Škole. Godišnji plan rada Škole 2024/25. nije rezultat timskog rada. Plan je identičan sa Planom iz prethodne školske godine. Usvojen je na sjednici Školskog odbora. Nije razmatran na Nastavničkom vijeću i Savjetu roditelja. U Godišnjem planu rada Škole (GPRŠ) nedostaju važni segmenti rada Škole kao npr. operativni planovi rada stručnih aktiva, planovi rada formiranih timova, Plan samoevaluacije, Plan profesionalnog razvoja nastavnika, planovi podrške učenicima, kulturne i javne djelatnosti škole, slobodnih aktivnosti, edukativnih i preventivnih programa rada na polju razvoja socio-emocionalnih osobina ličnosti, zdravih stilova života. Urađen je Izvještaj o realizaciji GPRŠ za školsku 2023/24. godinu koji odražava konkretnu realizaciju sadržaja sa odgovarajućim zaključcima.

Preporuke:

Formirati Tim za izradu Programa razvoja Škole. Prilikom izrade Programa razvoja koristiti rezultate interne i eksterne evaluacije.

Ciljeve iz Programa razvoja integrisati u godišnje planove rada Škole.

Poštovati proceduru razmatranja i usvajanja GPRŠ.

GPRŠ inovirati i uskladiti ga sa potrebama tekuće školske godine.

Standard: A.2.2 - Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi

Obrazloženje:

U Školi je uspostavljena organizacija rada u kojoj su definisane uloge i odgovornosti zaposlenih. Sa ovom konstatacijom u sprovedenoj anketi potpuno se složilo 86 % nastavnika i djelimično 14% nastavnika.

U GPRŠ navedene su aktivnosti stručnih organa škole (Nastavničkog vijeća, opšti dio planova stručnih aktiva, odjeljenjskih vijeća), ali nedostaju njihovi operativni planovi rada. Zapisnici Nastavničkog vijeća (nijesu numerisani) vode se redovno i detaljno, na albanskom jeziku. U radu Nastavničkog vijeća izostaju razmatranja pojedinih pitanja, kao što je razmatranje GPRŠ, Izvještaja o realizaciji GPRŠ za prethodni period, Izvještaja o pedagoško-instruktivnom radu direktora, Izvještaja o radu formiranih timova, realizacija Programa razvoja Škole. Na stručnim aktivima analize postignuća učenika uglavnom se svode na tabelarne podatke. U realizaciji aktivnosti stručnih aktiva nedostaju zaključci u vidu preporuka za poboljšanje obrazovno-vaspitnog rada sa fokusom na nastavu.

U Školi je formiran Tim za prevenciju i zaštitu djece od nasilja i diskriminacije, Tim za profesionalni razvoj nastavnika škole, Tim za podršku nadarenoj djeci koji posjeduju planove rada. V. d. direktor organizuje i prati rad timova. Nijesu urađeni izvještaji o realizovanim aktivnostima koji bi se razmatrali na stručnim organima Škole.

U Školi su obezbijeđeni dobri uslovi za realizaciju obrazovno-vaspitnog rada. Na tvrdnju da u Školi postoje uslovi za realizaciju savremene nastave u potpunosti se složilo 50% anketiranih nastavnika, isto toliko se djelimično složilo. Da direktor obezbjeđuje uslove za kvalitetnu realizaciju obrazovno-vaspitnog rada u potpunosti se složilo 79% nastavnika, a djelimično 21%.

V. d. Direktor Škole stvara saradničku i konstruktivnu komunikaciju sa zaposlenima.

Anketom su obuhvaćeni i roditelji (31). Na tvrdnju "Zadovoljan sam organizacijom i upravljanjem školom" potpuno se složilo 87% roditelja i djelimično 13% roditelja. Da imaju dobru saradnju i komunikaciju sa direktorom škole potpuno se složilo 94% roditelja, djelimično 6% (2 roditelja).

Preporuke:

U GPRŠ uvrstiti operativno razrađene planove rada stručnih organa i formiranih timova. Timovi treba da rade izvještaje o realizovanim aktivnostima koji se razmatraju na stručnim organima Škole.

Realizacija aktivnosti stručnih aktiva treba da sadrži zaključke u vidu preporuka za poboljšanje obrazovno-vaspitnog rada sa fokusom na nastavu. Raditi kvalitativnu analizu postignuća učenika sa prijedlogom mjera za poboljšanje.

Na Nastavničkom vijeću razmatrati sva pitanja iz nadležnosti ovog stručnog organa

Standard: A.2.3 - Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja

Obrazloženje:

Direktor Škole obavlja funkciju vršioca dužnosti.

U planu rada v.d. direktora (GPRŠ) navedena je aktivnost koja se odnosi na pedagoško-instruktivni rad, ali bez definisanih elemenata. Konkretni Plan hospitacija nije urađen. U tekućoj školskoj godini v.d. direktor je hospitovao 3 časa (2 u područnom odjeljenju i 1 u matičnoj školi). Nedostaju protokoli popunjeni od strane v.d. direktora sa opisom časa, jakim i slabim stranama, kao i oblastima za unapređenje. Po izjavi v.d. direktora, nakon časa usmeno se daje povratna informacija. V. d. direktor nije sačinio Izvještaj o pedagoško-instruktivnom radu (na polugodišnjem nivou) sa opštim zapažanjima i preporukama za poboljšanje kvaliteta rada Škole. Ovom pitanju se ne posvećuje pažnja na Nastavničkom vijeću.

Sa tvrdnjom da direktor i saradnici obavljaju pedagoško-instruktivni rad potpuno se složilo 86% anketiranih nastavnika, djelimično 14%, što je u koliziji sa zatečenim stanjem.

Zaposleni, učenici i roditelji upoznati su sa Kućnim redom, što potvrđuju i rezultati sprovedene ankete.

V.d. direktor ne obezbjeđuje proces samoevaluacije u skladu sa Zakonom. Posljednjih godina proces samoevaluacije nije sproveden. Na uvid je dat Plan samoevaluacije školske 2018/19. godine. U Školi nije formiran Tim za samoevaluaciju. Sa tvrdnjom da direktor obezbjeđuje efikasan proces samoevaluacije u koju su uključeni svi nastavnici potpuno se složilo 93% nastavnika, djelimično 7%, što je takođe u koliziji sa zatečenim stanjem.

Nakon eksterne evaluacije u Školi je urađen Plan za unapređenje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.

Ostvarenost standarda kompetencija za nastavnike prati se kroz hospitacije časova, a kojih je bilo mali broj, kao i broj nastavnika upućenih na akreditovane obuke.

Preporuke:

Pedagoško-instruktivni rad planirati i redovno realizovati tokom čitave godine, obuhvatiti sve nastavnike. Koristiti protokol za čas.

Sačiniti Izvještaj o pedagoško-instruktivnom radu sa sa navedenim jakim i slabim stranama, kao i potrebnim oblastima za unapređenje koje će biti osnova u planiranju profesionalnog razvoja nastavnika.

Proces samoevaluacije sprovoditi u skladu sa Zakonom.

Standard: A.2.4 - Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih

Obrazloženje:

V. d. direktor učestvuje u aktivnostima profesionalnog razvoja nastavnika škole (PRNŠ) i zajedno sa Timom za PRNŠ planira profesionalni razvoj nastavnika. Tim je sačinio Plan PRNŠ koji nije oslonjen na samoevaluaciju (nije planirana, ni realizovana), niti na Izvještaj o pedagoško-instruktivnom radu direktora (nije urađen). Ciljevi formulisani u Planu PRNŠ nijesu jasni i uglavnom ne odražavaju potrebe za unapređivanjem rada nastavnika. U Školi se radi evidencija realizovanih aktivnosti PRNŠ-a nakon realizovanih programa stručnog usavršavanja, ali ne u formi izvještaja (kako je u evidenciji nazvan), koji bi sadržavao analizu, zaključke i prijedloge za unapređenje sistema profesionalnog razvoja nastavnika. Nastavničko vijeće nije razmatralo Plan PRNŠ-a, kao ni Izvještaj o realizovanim aktivnostima.

Nastavnici posjeduju lične planove profesionalnog razvoja, ali ne i direktor Škole.

Na tvrdnju da se u Školi planira, podstiče i prati profesionalni razvoj, na osnovu evaluacije i samoevaluacije potpuno se složilo 71% nastavnika, djelimično 29%, što je u koliziji sa zatečenim stanjem.

V.d. direktor uglavnom motiviše zaposlene pohvalama na stručnim organima.

U Školi nema nastavnika sa dobijenim zvanjem.

Po izjavi v. d. direktora školska sredina je bezbjedna i sigurna, što potvrđuju rezultati ankete za učenike i roditelje. Na tvrdnju da se u Školi osjećaju sigurno u potpunosti su se složili svi anketirani učenici. Da se nastavnici prema njima odnose dobronamjerno i sa uvažavanjem takođe su se složili svi učenici. Da nastavnici svojim radom i ponašanjem daju dobar primjer učenicima u potpunosti se složilo 97% roditelja, djelimično 3% (1 roditelj).

Preporuke:

Planirati i usmjeravati profesionalni razvoj nastavnika na osnovu Ličnog plana nastavnika, pedagoško-instruktivnog rada, rezultata evaluacije i samoevaluacije.

Ciljevi u Planu PRNŠ-a treba da odražavaju konkretne potrebe nastavnika za usavršavanje.

Izvještaj o realizaciji Plana PRNŠ-a treba da sadrži analizu uticaja realizovanih programa stručnog usavršavanja na kvalitet rada nastavnika i preporukka za dalji rad na unapređenju.

Nastavničko vijeće treba da razmatra Plan PRNŠ-a, kao i Izvještaj o realizovanim aktivnostima.

Direktor Škole treba da planira sopstveni profesionalni razvoj.

Osvrt na konkretan slučaj povodom kojeg je izvršen nadzor:

Prijava upućena tadašnjem direktoru Škole od strane odjeljenjskog starješine šestog razreda, školske 2022/23. godine, koju je Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija e-mailom prosljedilo Zavodu za školstvo 20. 12. 2024. godine koja se odnosi na zanemarivanje seksualnog

uznemiravanja učenice šestog razreda JU OŠ "Đerđ Kastrioti Skenderbeg", Zatrijebač od strane nastavnika K. Đ. nije zavedena u Knjigu djelovodnika Škole.

U toku nadzora (21, 22, 23. 02) nastavnica crnogorskog jezika kao nematjerneg, odnosno odjeljenjski starješina šestog razreda školske 2022/23. godine, započela je bolovanje i nije obavljen razgovor sa njom.

U dokumentaciji stručnih organa Škole (Nastavničko vijeće, Odjeljenjsko vijeće, stručni aktivni), kao i Školskog odbora, Savjeta roditelja, Učeničkog parlamenta, Tima za prevenciju i suzbijanje nasilja (formiran kasnije 20. 11. 2024) nije evidentiran pomenuti slučaj.

U zapisniku sa roditeljskog sastanka učenika šestog razreda, održanog 27. 04. 2023. godine odjeljenjski starješina, nastavnica crnogorskog jezika kao nematjerneg jezika, obavijestila je roditelje o događaju neprimjerenog ponašanja nastavnika K. Đ. prema jednoj učenici. U odjeljenjskoj knjizi šestog razreda (2022/23), u rubrici individualne saradnje sa roditeljima evidentiran je samo razgovor sa majkom pomenute učenice (26. 04).

Dopis o seksualnom uznemiravanju učenice šestog razreda JU OŠ "Đerđ Kastrioti Skenderbeg", Zatrijebač, od strane nastavnika K. Đ. prvo je dostavljen Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija (18. 04), zatim direktoru Škole (20. 04), a roditeljski sastanak je održan kasnije (27. 04).

Dopis koji je razredni starješina šestog razreda (2022/23) uputila Ministrastvu prosvjete, nauke i inovacija potpisan je od strane 4 nastavnika, od kojih je 1 aktuelni v.d. direktor Škole. Tri nastavnice, potpisnice dopisa, nijesu se odazvale pozivu nadzornika na razgovor sa nastavnicima Škole, a v.d. direktor Škole (tadašnji nastavnik razredne nastave) nije potvrdio navedenu izjavu, uz obrazloženje da je to učinio zbog ličnih razloga.

Nastavnici su u razgovoru sa nadzornicima saopštili da nijesu upoznati sa navedenim slučajem.

Svi prisutni roditelji (14 roditelja, među kojima su aktuelni i prethodni predsjednik Savjeta roditelja) su u razgovoru sa nadzornicima iskazali zadovoljstvo radom Škole, odnosom nastavnika prema učenicima i iznijeli jedinstven stav da nijesu upoznati sa pomenutim slučajem. Sastanku nijesu prisustvovali roditelji pomenute učenice.

Učenici (VII, VIII, IX razred) u razgovoru nijesu imali primjedbi na rad nastavnika i odnos prema njima, među kojima je bila i pomenuta učenica. Anketirani učenici se u potpunosti slažu da se nastavnici prema njima odnose dobronamjerno i sa uvažavanjem, i da nijesu doživjeli nasilje od strane nekog nastavnika.

Prosvjetni nadzornik: mr Anka Vučinić Gujić

Ključna oblast: Etos Škole

Standard A. 3. 1 - Međusobni odnosi učenika/ca i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila

Obrazloženje:

Pravilnik o kućnom redu, Etički kodeks, Prava i dužnosti učenika, kao i Kutija povjerenja istaknuti su u holu Škole u cilju stvaranja sigurnog okruženja za učenje. U Programu razvoja 2021-2025. godine istaknuti su, između ostalih, i sljedeći zadaci: jačanje vaspitne uloge Škole, razvijanje odnosa učenik/ca - učenik/ca putem radionica (multietnički odnosi, tolerancija, socijalna jednakost), sportskih takmičenja i kulturno-zabavnih aktivnosti, a osnaživanje međusobnih odnosa učenika/ca i nastavnika/ca kroz zajedničke aktivnosti. Vodi se evidencija o organizovanim dežurstvima nastavnika i učenika, a zapisi su uopštenog karaktera i odnose se na neometano odvijanje nastavnog procesa, higijenu i eventualno odsustvo nastavnika. U knjigama dežurstva za tekuću i prethodnu školsku godinu nijesu zabilježene povrede Kućnog reda. Svi učenici/ce imaju primjerno vladanje, a veoma rijetki primjeri nediscipline evidentirani su u pojedinim odjeljenjskim knjigama (zapis, zapisnik sa roditeljskog sastanka). U skladu s dobrim vaspitnim postignućima učenika, izostaje potreba za izricanjem vaspitnih mjera. Otežavajuća okolnost za unapređivanje vaspitne uloge Škole je nedostatak stručnog saradnika, čime se usložnjava djelovanje direktora i odjeljenjskih starješina u pedagoškom aspektu.

Svi anketirani učenici/ce u potpunosti se slažu da se poštuje Kućni red škole, da svojim ponašanjem i radom direktor i nastavnici daju dobar primjer učenicima/cama, da se prema njima odnose dobronamjerno i sa uvažavanjem i da se u Školi osjećaju sigurno. Sa tvrdnjom da se u Školi vodi računa o poštovanju Kućnog reda i pravilima ponašanja devet učenika/ca je u potpunosti, a dva su djelimično saglasna. Verbalno nasilje doživljeno od strane drugog učenika/ce prepoznao je jedan od jedanaest anketiranih učenika/ca, dok ostali negiraju pojavu bilo kojeg vida vršnjačkog nasilja u Školi.

Tokom razgovora sa nadzornicima učenici/ce sedmog, osmog i devetog razreda istakli su da su odnosi između učenika/ca skladni i da nemaju primjedbe na rad i ophođenje nastavnika/ca. Nijesu upoznati sa bilo kojim vidom nasilja u Školi na relaciji učenik/ca - učenik/ca i nastavnik/ca - učenik/ca. Takođe, sva izjašnjenja roditelja tokom razgovora sa nadzornicima o organizaciji rada Škole i međusobnom odnosu učenika/ca i zaposlenih bila su afirmativna. Anketirani roditelji (31) upoznati su s pravilima ponašanja i Kućnim redom u Školi (29 u potpunosti i 2 djelimično) i zadovoljni su kako se nastavnici/ce odnose prema njegovom djetetu (30 u potpunosti i jedan djelimično). Svi anketirani roditelji su se izjasnili da Škola vodi brigu o bezbjednosti učenika (dežurstva nastavnika, kontrola ulaska u školu, preduzimanje mjera i sl.). Prema rezultatima ankete, nastavnici/ce poštuju Kućni red i podstiču učenike da ga se pridržavaju.

U Školi se pokreću aktivnosti usmjerene na promovisanje principa jednakosti, što se ogleda u izradi edukativnih panoa postavljenih u učionicama nižih i viših razreda usmjerenih na uvažavanje različitosti i toleranciju. Anketirani učenici/ce izjasnili su se da se nastavnici jednako odnose prema svim učenicima, da na časovima odjeljenjske zajednice koji se redovno održavaju razgovaraju između ostalog i o razvijanju dobrih odnosa sa drugovima/drugaricama i da mogu da kažu prijedlog ili mišljenje u vezi s temama koje su važne za njih.

Na konstataciju da se u Školi organizuju radionice, učenici/ce su se različito izjasnili (7 se u potpunosti slaže, jedan se ne slaže i i tri ne znaju), dok su u razgovoru s nadzornicima istakli da nijesu upoznati sa tim aktivnostima. Takođe, roditelji učenika nijesu upoznati da se realizuju edukativne radionice u okviru Škole, za što postoji i objektivna poteškoća (nije angažovan pedagog), a anketa je ukazala na nejedinstven stav i informisanost u vezi s održavanjem radionica (23 se slaže u potpunosti, 2 djelimično, 2 se ne slaže i 4 ne zna). Kontradiktornost između iskaza u toku razgovora sa nadzornicima i odgovora na anketno pitanje u vezi s održavanjem radionica ukazuje da učenici/ce i roditelji nijesu u cjelosti razumjeli anketno pitanje. U dokumentaciji Škole nema evidencije o održanim edukativnim radionicama za učenike/roditelje.

Nastavnici/ce se uglavnom (12) ili djelimično (2) slažu da u Školi vlada saradnička i konstruktivna komunikacija i da se uvažavaju mišljenja i inicijative zaposlenih.

Rezultati ankete, razgovori sa učenicima, nastavnicima i roditeljima, kao i dostupna dokumentacija ukazuju na poštovanje utvrđenih pravila i korektan odnos između zaposlenih i učenika/ca, kao i učenika/ca međusobno.

Preporuke:

Organizovati radionice na teme kojima će se unapređivati povjerenje i poštovanje između učenika/ca i zaposlenih.

Standard A. 3. 2 - Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja

Obrazloženje:

Školske 2024/2025. godine formiran je Tim za prevenciju i zaštitu učenika od nasilja i diskriminacije kojeg čine tri nastavnika, ali ne i direktor. Škola nema stručnog saradnika, a u Timu nema predstavnika roditelja i učenika/ca.

Plan je operativno razrađen i u njemu su navedene aktivnosti, nosioci aktivnosti, dinamika realizacije i indikatori. Roditelji nijesu upoznati da je Tim za prevenciju nasilja funkcionisao u proteklom periodu. Tekuće školske godine održana su dva sastanka Tima (20. 11. 2024. i 11. 12. 2024), tako da se zapaža da dinamika rada nije usklađena s planiranim (planira se od septembra, a konstituisan je 20. 11). Tačke dnevnog reda pomenutih zapisnika odnose se na podsticanje međusobnog poštovanja između zaposlenih, ali su sadržaji zapisnika šturi, bez jasno preciziranih aktivnosti i mjera za unapređivanje.

Za školske 2022/2023. i 2023/2024. godine postoji Plan Tima, ali u školskoj dokumentaciji nema evidencije o realizovanim aktivnostima.

Verbalno nasilje doživljeno od strane drugog učenika prepoznao je jedan/na od jedanaest anketiranih učenika/ca, dok ostali negiraju pojavu bilo kojeg vida vršnjačkog nasilja u Školi. Razlog neprijavljivanja vršnjačkog nasilja je strah od osude drugara iz odjeljenja (jedan odgovor). Na anketno pitanje kakva je bila reakcija zaposlenih u Školi na prijavljeno vršnjačko nasilje, većina učenika je odgovorila da nije upoznata, dok je jedan učenik odgovorio da je počinilac kažnjen disciplinskom mjerom. Učenici su pružili odričan odgovor na anketno pitanje da li su nekada u Školi doživjeli nasilje od strane nastavnika/ca. Sa tvrdnjom da su u Školi razvijeni mehanizmi za sprečavanje nasilja među učenicima/cama, 10 nastavnika/ca slaže se u potpunosti, djelimično 3 i ne slaže se jedan nastavnik/ca, dok su slični odgovori na konstataciju da se svi oblici diskriminatorskog ponašanja rješavaju po procedurama (11 se slaže u potpunosti, djelimično 2 nastavnika/ce i jedan nastavnik/ca se ne slaže). Sa tvrdnjom da u Školi nema primjera nepoštovanja nastavnika/ca od strane učenika slaže se u potpunosti 10, a djelimično 4 anketirana/e nastavnika/ce. Da se na roditeljskim sastancima razgovara o sigurnosti djece i prevenciji nasilja potvrdno je odgovorilo 30 roditelja, dok je samo jedan roditelj imao odrično mišljenje.

Međutim, bez obzira na visoko afirmativne rezultate ankete evidentno je da Škola nije u potpunosti razvila mehanizme za prevenciju nasilja, niti su nastavnici/ce upoznati sa procedurama u slučaju njegove pojave, što upućuje da je djelovanje Tima za prevenciju i zaštitu učenika od nasilja i diskriminacije više formalnog karaktera.

Preporuke:

U Tim za prevenciju i suzbijanje nasilja i vandalizma uključiti direktora, predstavnika Savjeta roditelja i Učeničkog parlamenta. Realizovati sastanke u skladu s planiranom dinamikom, ažurno voditi zapisnike, jasno precizirati aktivnosti i predlagati mjere za unapređivanje.

Angažovati stručnog saradnika.

Razviti mehanizme za prevenciju nasilja i prezentovati Program za prevenciju nasilja (Škola bez nasilja) na sjednici Nastavničkog vijeća.

Sprovoditi upitnike na nivou Škole o odnosima između nastavnika/ca i učenika/ca, kao i učenika/ca međusobno u cilju blagovremenog prepoznavanja bilo kojeg vida nasilja.

Organizovanjem radionica osnažiti učenike/ce da prepoznaju i prijave bilo koji vid nasilja.

Na opštem roditeljskom sastanku upoznati roditelje sa mjerama za prevenciju nasilja i načinom reagovanja u slučaju njegove pojave

Standard A. 3. 3 - U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima

Obrazloženje:

Za školsku 2024/2025. godinu Učenički parlament konstituisan je 10. 10. 2024. godine. Plan sadrži tematske radionice i aktivnosti, hronologiju po mjesecima, bez istaknutih nosilaca realizacije. Planirano je organizovanje više radionica: *Komunikacija i nenasilno rješavanje konflikta, Razlike, stereotipi, tolerancija, Diskriminacija i šta s njom* i dr. Iz zapisnika se uočava da je planirano da odjeljenjske starješine održe po jedan čas u vezi sa svjetskim Danom prevencije zlostavljanja djece. Tekuće školske godine (do dana nadzora) održana su dva sastanka Učeničkog parlamenta (10. 10. i 19. 11). Program rada odjeljenjske zajednice ukazuje da se planira razgovor na pomenute teme, ali nema evidencije o organizovanju radionica na nivou Škole, čime dolazi do odstupanja od planiranog. Otežavajuća okolnost za realizaciju radionica je što Škola nema pedagoga. Sa tvrdnjom da Škola uključuje roditelje u različite aktivnosti (radionice u vezi sa suzbijanjem nasilja u Školi, narkomanije, alkoholizma, reproduktivnim zdravljem...) slaže se u potpunosti 8 roditelja, djelimično 5 i nije informisan jedan roditelj.

Poslovnik o radu Učeničkog parlamenta bio je dostupan, a anketirani učenici/ce izjavili su da predstavnike biraju javnim glasanjem. Učenici/ce su u razgovoru s nadzornicima izjavili da Učenički parlament funkcioniše od tekuće godine, međutim u Školi je dostavljena sveska sa zapisnicima od prethodnih školskih godina. Na nivou Škole nema evidencije o periodičnom evaluiranju rada Učeničkog parlamenta.

Zapisnike sa sastanaka Učeničkog parlamenta vodi nastavnik koordinator, a ne učenik. Nijesu zabilježene inicijative učenika, već više podaci o vannastavnim aktivnostima i učestvovanju učenika na takmičenjima iz Likovne kulture, kao i sporta. Na osnovu Kutije povjerenja direktor Škole saznaje o njihovom interesovanju za organizaciju izleta.

U okviru Godišnjeg plana rada škole je i Plan saradnje sa roditeljima, ali nije operativno razrađen. Navedeni su oblici saradnje (Savjet roditelja, roditeljski sastanci i individualna saradnja) i orijentaciona dinamika (broj obaveznih roditeljskih sastanaka i po potrebi opšti roditeljski sastanak). Takođe, Plan rada direktora koji je sastavni dio Godišnjeg plana rada škole predviđa saradnju sa roditeljima (učešće u formiranju Savjeta roditelja, organizacija roditeljskih sastanaka i dr.). Međutim, nema konkretnih podataka o uključivanju roditelja u rad Škole kroz savjetovanja, tribine, radionice, predavanja i učešće u nastavnom procesu.

U odjeljenjskim knjigama iz prethodne školske godine su zapisnici sa roditeljskih sastanaka, dok se za tekuću vode u elektronskoj formi. Škola ne analizira uključenost roditelja u život i rad Škole, pa izostaje sačinjavanje izvještaja sa prijedlogom mjera za unapređivanje ovog segmenta.

U Godišnjem planu rada škole navedene su aktivnosti Savjeta roditelja, ali nema operativnog plana. Istaknute su nadležnosti Savjeta roditelja i dinamika održavanja sastanaka (najmanje dva puta godišnje). Plan Savjeta roditelja nije bio dostupan, a Poslovnik o radu je od 19. 11. 2024. godine. Sastanci Savjeta roditelja ne održavaju se redovno, već postoji veliki raspon: od 5. 9. 2022.

do 19. 11. 2024. godine. Jedan od zaključaka Savjeta roditelja (5. 9. 2022) je da usvajaju prijedlog direktora škole o dodatnim predloženim mjerama radi sprečavanja svakog vida nasilja u školi, o zabrani upotrebe telefona tokom nastave, o jačanju vaspitne komponente Škole. Savjet roditelja bavi se pitanjima iz svoje nadležnosti.

Roditelji su u razgovoru s nadzornicima istakli da se Savjet roditelja više puta sastajao prethodne školske godine, ali je u svesci evidentiran samo jedan zapisnik. Sa tvrdnjom da su upoznati sa odlukama i zaključcima Savjeta roditelja u potpunosti se slaže 29, jedan roditelj djelimično, dok jedan roditelj nije obaviješten.

U Godišnjem planu rada škole nema operativnog Plana saradnje sa lokalnom zajednicom, dok je u Planu direktora planirana saradnja sa nadležnim službama. U razgovoru sa nadzornicima učenici i roditelji su istakli da Škola sarađuje s obrazovno-vaspitnim ustanovama iz opština Tuzi i Ulcinj, o čemu svjedoče zapisi i fotodokumentacija u Ljetopisu škole.

Na tvrdnju da Škola organizuje vannastavne aktivnosti (izlete, posjete ustanovama, druženje s učenicima drugih škola) 5 anketiranih učenika/ca se slaže u potpunosti, dok po dva učenika/ce se djelimično slažu, ne slažu ili ne znaju.

Da je Škola razvila različite oblike saradnje sa lokalnom zajednicom slaže se u potpunosti 11 anketiranih nastavnika/ca, djelimično 2 i ne zna jedan nastavnik/ca.

Ima primjera materijalne/finansijske pomoći Školi od strane lokalnog preduzetnika.

Škola nema sajt, kao ni Fejsbuk stranicu, pa aktivnosti (sportska takmičenja, obilježavanje važnih datuma i dr.) promoviše uglavnom u Ljetopisu. Ljetopis dat na uvid vodi se od 2021. godine na albanskom i crnogorskom jeziku, sa odgovarajućom fotodokumentacijom.

Preporuke:

Operativno razraditi Plan saradnje sa roditeljima i unaprijediti raznovrsne oblike saradnje.

Organizovati planirane radionice, evidentirati inicijative učenika/ca i periodično evaluirati rad Učeničkog parlamenta. Zapisnike sa sastanka Učeničkog parlamenta treba da vodi učenik/ca.

Izraditi Plan Savjeta roditelja i voditi ažurnu evidenciju o sastancima.

Uključiti roditelje u rad Škole kroz savjetovanja, tribine, radionice, predavanja i učešće u nastavnom procesu.

Operativno razraditi Plan saradnje sa lokalnom zajednicom i predložiti mjere za intenzivniju promociju Škole.

Osvrt na slučaj povodom kojeg je izvršen nadzor:

Shodno mejlu Ministarstva prosvjete nauke i inovacija od 20. 12. 2024. godine u vezi sa provjerom i daljim postupanjem povodom dospjele prijave NVO „Prima“ koja se odnosi na seksualno uznemiravanje učenice šestog razreda JU OŠ „Đerđ Kastrioti Skenderbeg“ u Zatrijepču školske 2022/2023. godine od strane nastavnika K. Đ., sa dva priloga (prijave) koja su potpisali odjeljenjski starješina i četiri nastavnika Škole, Tim nadzornika Zavoda za školstvo izvršio je 21, 22. i 23. januara 2025. godine uvid u priloženu dokumentaciju Škole, anketirao učenike sedmog, osmog i devetog razreda i obavio razgovor sa učenicima, nastavnicima i roditeljima o njihovim saznanjima u vezi s time.

U školskoj dokumentaciji (zapisnici: Odjeljenjskog vijeća, Nastavničkog vijeća, Savjeta roditelja, Učeničkog parlamenta, Tima za prevenciju i suzbijanje nasilja) nema evidencije o pomenutom slučaju prije dostavljanja prijave Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija. Osim toga, u zapisnicima sa sastanaka Odjeljenjskog vijeća primjetna je hronološka nelogičnost u datumima realizacije.

U rubrici Individualna saradnja s roditeljima odjeljenjske knjige šestog razreda školske 2022/2023. godine odjeljenjski starješina T. Z. evidentirao je: *26. IV 2023. god. obavljen razgovor sa majkom R. A. Razgovarali smo u uspjehu (popravljen jedinica iz biologije) koji može biti mnogo bolji, najmanje dobar jer je sadašnji uspjeh dovoljan. Majka je iznijela pojedinosti o nedoličnom ponašanju nastavnika koji predaje matematiku prema ćerki R. A. O svemu je obaviješten i direktor škole. Dato mi je odobrenje od majke da o svemu obavijestim ostale roditelje.*

Za navedenu školsku godinu, ovo je jedina evidencija o individualnoj saradnji sa roditeljima.

U zapisniku sa roditeljskog sastanka, održanog 27. 04. 2023. godine, odjeljenjski starješina, nastavnica crnogorskog jezika kao nematernjeg, navela je: *Roditeljima je saopšteno do detalja neprimjereno ponašanje K. Đ. prema učenici R. A., za šta mi je R. majka dala odobrenje. Prisutni roditelji su uglavnom bili obaviješteni o nekim detaljima, a S. D. u potpunosti. Izjavio je da se neprimjereno ponašanje dešava i u sedmom razredu gdje mu uči ćerka i da će reći direktoru da više neće slati svoju djecu u školu, ukoliko dotični nastavnik i dalje bude predavao u školi. Roditelji su nakon sastanka ostali da sačekaju direktora i o svemu sa njim da razgovaraju.*

Pomenuti roditelj S. D. je u razgovoru sa nadzornicima negirao direktnu informisanost i saznanja o pomenutom slučaju.

Dopis o seksualnom uznemiravanju učenice šestog razreda od strane nastavnika K. Đ. koji su osim odjeljenjskog starješine šestog razreda školske 2022/2023. godine, potpisala četiri nastavnika Škole, prvo je dostavljen Ministarstvu prosvjete nauke i inovacija (18. 04), a zatim direktoru Škole (20. 04). Međutim, uvidom u Knjigu djelovodnika Škole nema evidencije o poslatom Dopisu. U periodu nadzora nastavnica crnogorskog jezika kao nematernjeg, odjeljenjski starješina šestog razreda školske 2022/2023. godine, započela je bolovanje, čime je onemogućen razgovor s njom. Tri nastavnice, potpisnice Dopisa, nijesu se odazvale pozivu nadzornika/ca na razgovor sa

nastavnicima/cama Škole. Vršilac dužnosti direktora, tadašnji nastavnik razredne nastave, takođe potpisnik Dopisa, nije potvrdio navedenu izjavu. Nastavnik K. Đ. nije više zaposlen u Školi. Ostali prisutni nastavnici razredne i predmetne nastave saopštili su da nijesu upoznati sa pomenutim slučajem.

Četrnaest roditelja, (među kojima aktuelni i prethodni predsjednik Savjeta roditelja) u razgovoru sa nadzornicima izrazili su zadovoljstvo svim segmentima u Školi, pa i odnosom nastavnika prema učenicima i iznijeli jedinstven stav da nijesu upoznati o ovom slučaju. Sastanku s nadzornicima/cama nijesu prisustvovali roditelji pomenute učenice.

Jedanaest učenika/ca (sedmog, osmog i devetog razreda) u razgovoru s nadzornicima nijesu imali primjedbe na rad i odnos nastavnika/ca prema njima. Svi anketirani učenici/ce u potpunosti se slažu da se nastavnici/ce prema njima odnose dobronamjerno, sa uvažavanjem i da nijesu doživjeli nasilje od strane nekog nastavnika/ce.

Prosvjetni nadzornik: mr Irena Ivanović

Glavna oblast: Podrška učenicima

Standard A.5.1 - U Školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju

Škola nema psihološko-pedagošku službu, 100% anketiranih učenika/ca izjavilo je da ima povjerenje i slobodu da se obrati direktoru ili bilo kojem/kojoj nastavniku/ci. Časovi odjeljenjske zajednice održavaju se svake sedmice, gdje učenici/ce slobodno iznose prijedloge i mišljenja o temama kao što su higijena, vaspitanje, vladanje i očuvanje škole.

Nastavnici/ce se prema učenicima/cama odnose s poštovanjem i uvažavanjem, pružajući im slobodu da postavljaju pitanja i traže dodatna objašnjenja. Odjeljenjske starješine redovno prate nastavne i vaspitne rezultate, obavještavaju učenike/ce o ocjenama utvrđenim od strane Odjeljenjskog vijeća, rješavaju probleme, sarađuju sa roditeljima i izriču odgovarajuće vaspitne mjere. Takođe, Odjeljenjsko vijeće razmatra emocionalne, zdravstvene i socijalne potrebe učenika/ca. Škola na kraju školske godine dodjeljuje pohvale i nagrade najuspješnijim učenicima/cama.

Za učenike/ce koji zaostaju u savladavanju nastavnog gradiva organizuje se dopunska nastava, dok se dodatna nastava nadoknađuje radom sekcija i društava (sport, muzika, likovno stvaralaštvo itd.). Predmetni nastavnici/ce su unaprijed izradili godišnje planove rada, ali se dopunska i dodatna nastava ne izvode po fiksnom rasporedu, već prema potrebi i procjeni postignuća učenika/ca. Od školske 2024/25. godine časovi dopunske nastave evidentiraće se u elektronskom dnevniku. Iako se u sveskama aktiva Škole dopunska nastava prepoznaje kao ključni mehanizam za poboljšanje uspjeha učenika/ca, njeni efekti se ne analiziraju sistematski.

Anketa među učenicima/cama pokazala je da se dopunska nastava održava redovno (80% potpuno slaže, 10% djelimično, 10% ne slaže). Dodatna nastava se ne organizuje zbog problema s rasporedom časova i prevozom, a učenici/ce je najčešće povezuju sa pripremama za eksternu provjeru znanja i takmičenja. Kada je u pitanju redovnost dodatne nastave, 83% učenika/ca smatra da se održava, 9% djelimično slaže, dok 9% ne zna ili se ne slaže. Dopunska/dodatna nastava najčešće se organizuje iz matematike.

Efekti dodatne nastave na uspjeh učenika/ca nisu sistematski analizirani, već se samo povremeno pominju u sveskama stručnih aktiva. Ipak, 86% nastavnika/ca smatra da se uključenost učenika/ca u dodatnu i dopunsku nastavu redovno prati. Što se tiče korisnosti, 82% učenika/ca smatra dopunsku nastavu korisnom, dok 18% nije sigurno; dodatnu nastavu 46% smatra zanimljivom, 36% djelimično zanimljivom, dok 18% ili ne zna ili se ne slaže.

Na časovima se, osim udžbenika, koriste i drugi nastavni materijali poput prezentacija, audio i video zapisa, panoa i raznih izvora učenja. Nastavnici/ce podstiču učenike/ce na samostalnost i slobodno izražavanje mišljenja, a najveći dio gradiva savlada se tokom nastave. Na početku školske godine objašnjavaju se kriterijumi ocjenjivanja i znanja potrebna za određene ocjene. Učenici/ce su istakli engleski jezik, matematiku i albanski jezik kao predmete gdje su kriterijumi ocjenjivanja najjasnije objašnjeni. Svi nastavnici/ce ocjene daju javno, uz obrazloženje, a kontrolni i pismeni zadaci sadrže jasna pitanja i zadatke koji provjeravaju ono što je objašnjeno i vježbano na času.

Preporuke:

Poboljšati kvalitet rada odjeljenjskih zajednica kroz: česte hospitacije, periodično anketiranje učenika/ca o socijalnoj klimi u odjeljenju, praćenje rada odjeljenjskih starješina i evaluaciju.

Intenzivirati časove dopunske/ dodatne nastave.

Pratiti i analizirati efekte ova dva vida nastave na ukupna postignuća učenika/ca.

Ne poistovjećivati dodatnu nastavu sa vannastavnim aktivnostima.

Ne svoditi dodatnu nastavu samo na pripremanje učenika/ca za takmičenja i ekstrenu provjeru znanja.

2. Standard A.5.2 - Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika

Učenici/ce imaju mogućnost da se uključe u različite sekcije (Dramska, Recitatorska, Likovna, Sportska itd.), koje su ostvarile značajne rezultate na školskom i opštinskom nivou. Prema anketi, 92% učenika/ca se u potpunosti slaže da sekcije funkcionišu uspješno, dok 18% djelimično dijeli to mišljenje.

Učenici/ce aktivno učestvuju u obilježavanju važnih datuma: Dana škole, Dana Evrope, Dana borbe protiv trgovine ljudima, Dječije nedjelje, Dana maternjeg jezika i Dana planete Zemlje. Njihova uključenost u vannastavne aktivnosti i uticaj na uspjeh učenika/ca procjenjuju se u školi, a 86% nastavnika/ca smatra da se to redovno prati, dok 7% djelimično dijeli to mišljenje, a 7% nije sigurno.

Škola organizuje književne susrete sa piscima iz opština Tuzi i Ulcinj, izlete, posjete ustanovama i druženja sa učenicima/cama drugih škola u Malesiji i Podgorici. Održava saradnju sa Udruženjem Kuća „Marko Miljanov“ povodom Božića i Nove godine. Prema anketi, 46% učenika/ca smatra da ovakvih aktivnosti treba biti više, dok 18% nije sigurno ili se ne slaže.

Anketirani roditelji i nastavnici/ce imaju različite stavove o uključenosti roditelja u radionice o suzbijanju nasilja, narkomanije, alkoholizma, reproduktivnom zdravlju i izboru zanimanja. Ovo podržava 57% nastavnika/ca, 36% se djelimično slaže, dok 7% nije sigurno. Među roditeljima, 23% u potpunosti podržava ove aktivnosti, 6% djelimično, 6% ne podržava, a 13% nije sigurno.

U Godišnjem planu rada evidentirani su timovi za prevenciju ranog napuštanja škole, kvalitet i online promociju Škole, ali njihova aktivnost nije zabilježena. Prema riječima v.d. direktora i nastavnika/ca, fenomen ranog napuštanja škole nije registrovan. Škola nema Facebook stranicu ni zvanični sajt, već se promoviše putem nedjeljnika „Koha Javore“ i lokalne televizije TV Boin.

Tim za podršku i praćenje rada sa darovitim učenicima/cama formiran je školske 2024/2025. godine i fokusira se na prepoznavanje talentovanih učenika/ca kroz seminare i radionice, ali još uvijek nema izrađen Plan rada, niti Izvještaj o aktivnostima.

Škola organizuje radionice u okviru izbornog predmeta „Zdravi stilovi života“. Učenički parlament, koji je zvanično formiran školske 2024/2025. godine, organizuje radionice o pravima djeteta, komunikaciji i nenasilnom rješavanju konflikata.

Podršku za profesionalnu i karijernu orijentaciju učenika/ca u potpunosti prepoznaje 37% učenika/ca, 45% djelimično, dok 18% nije sigurno. Među nastavnicima/cama, 86% smatra da škola pravovremeno pruža informacije o nastavku školovanja i izboru zanimanja, dok se 14% djelimično slaže.

Škola nema učenika/ca sa posebnim obrazovnim potrebama, kao ni učenika/ca iz osjetljivih društvenih grupa.

Preporuke:

Planirati pedagoško-instruktivni rad.

Organizovati tematske sastanke za roditelje i pružiti konkretne informacije i smjernice o ulozi svih aktera u zaštiti djece i prevenciji nasilja.

Obezbiјediti veću uključenost učenika/ca u planiranju i organizaciji vannastavnih aktivnosti kako bi se povećala njihova motivacija i angažovanost.

Posvetiti više pažnje karijernoј orijentaciji učenika/ca.

Izraditi Plan rada za podršku i praćenje darovitih učenika/ca i sačiniti Izvještaj o aktivnostima.

U odnosu na konkretan slučaj povodom kojeg je naložen vanredni djelimični nadzor, na osnovu uvida u dokumentaciju i analizu ankete, konstatuje se sljedeće:

Dana 21, 22, 23. januara 2025.godine izvršen je djelimični nadzor Zavoda za školstvo, po Rješenju broj: 01/1-077/24-2242/4 od 13. 01. 2025. godine u OŠ „Đerđ Kastrioti-Skenderbeg“ u Zatrijepču, a po prijavi nastavnice Crnogorskog jezika kao nematernjeg, T.Z., direktora Škole L.Đ. zbog zanemarivanja seksualnog uznemiravanja učenice šestog razreda R.A. od strane nastavnika matematike K.Đ.

Tim nadzornika/ca je izvršio uvid u priloženu školsku dokumentaciju stručnih organa (Odjeljenjsko vijeće, Nastavničko vijeće, stručni aktivni, Savjet roditelja, Učenički parlament, Tim za prevenciju i suzbijanje nasilja) u kojoj pomenuti slučaj nije evidentiran.

Dopis koji je nastavnica crnogorskog jezika kao nematernjeg, T. Z., uputila tadašnjem direktoru Škole, L. Đ., 20. 04. 2023., odnosno MPNI 18. 04. 2023., nije registrovan (arhiviran) u Djelovodniku Škole.

U Odjeljenjskoј knjizi VI razreda školske 2022/2023. godine, u zapisniku sa Petog roditeljskog sastanaka, održanog 27. 04. 2023., nastavnica T. Z. je po odobrenju majke, sa kojom je obavila individualni razgovor, registrovan 26. 04. 2023. u rubrici Individualna saradnja s roditeljima, obavijestila prisutne roditelje i direktora Škole o seksualnom uznemiravanju njene kćeri R. A. od strane nastavnika matematike K. Đ.

Dopis je upućen direktoru Škole 20. 04. 2023., ali se ne zna na koji način: na ruke, mejlom ili poštom.

Jedan od potpisnika navedenog Dopisa (20. 04. 2023) je i sadašnji v.d. direktora Škole, a tadašnji nastavnik razredne nastave, T. Đ., koji u razgovoru sa nadzornicama Zavoda za školstvo i nastavnicima/cama Škole (22. 01. 2025) nije potvrdio pomenuti slučaj. Rekao je da je njegova motivacija za potpisivanje navedenog Dopisa bila sagledavanje slučaja NE kao svjedoka, nego iz uloge roditelja (ima dvije male kćerke), kao i njegov poremećen kolegijalni odnos sa nastavnikom K.Đ.

Tri nastavnice-potpisnice istog Dopisa, u trenutku djelimičnog nadzora, nijesu se odazvale pozivu nadzornica da prisustvuju razgovoru sa nastavnicima/cama Škole (jedna od nastavnica radi u područnom odjeljenju Škole).

Tim nadzornica Zavoda za školstvo je razgovarao sa četrnaest roditelja.

Svi roditelji su negirali obaviještenost o konkretnom slučaju i prisustvo bilo kojeg vida nasilja u školi.

Roditelji pomenute učenice nijesu prisustvovali sastanku Tima nadzornica sa roditeljima.

Među prisutnim roditeljima je bio S. D., roditelj čije je mišljenje (iskaz) nastavnica T. Z. izdvojila u zapisu sa Petog roditeljskog sastanka održanog 27. 04. 2023.:

„Prisutni roditelji su uglavnom bili obaviješteni o nekim detaljima, a S. D. u potpunosti. Izjavio je da se neprimjereno ponašanje dešava i u sedmom razredu, gdje mu uči ćerka i da će reći direktoru da neće više slati svoju djecu u školu, ukoliko dotični nastavnik i dalje bude predavao u školi. Roditelji su nakon sastanka ostali da sačekaju direktora i o svemu sa njim da razgovaraju.“

U razgovoru sa nadzornicama i roditeljima, roditelj S. D. je negirao bilo kakvo saznanje o konkretnom slučaju, ali se pozvao na priče (glasine) koje je čuo o ponašanju dotičnog nastavnika (naglasivši da ih nije čuo od svoje djece).

Nadzornice Zavoda za školstvo nisu obavile razgovor sa nastavnicom crnogorskog jezika kao nematernjeg, T. Z., s obzirom na činjenicu da je u toku vanrednog nadzora bila na bolovanju.

Tadašnji direktor Škole, L. Đ., više nije radno angažovan u OŠ „Đerđ Kastrioti-Skenderbeg“ u Zatrijepču.

Tim nadzornica Zavoda za školstvo je razgovarao sa jedanaest učenika/ca VII, VIII, IX razreda.

U neposrednom razgovoru sa učenicima/cama Škole, među kojima je bila i učenica koja je prema bilješci nastavnice T. Z. bila žrtva seksualnog uznemiravanja, jedinstveno su negirali/le prisustvo svakog vida nasilja u školi.

U navedenoj Odjeljenjskoj knjizi u nastavničnim zapisima sa roditeljskih sastanaka, u redosljedu registrovanja istih, a u odnosu na Dopis upućen direktoru Škole 20. 04. 2023. i MPNI 18. 04. 2023., konstatovano je odsustvo hronologije i sistematičnosti (27. 04. 2023. Peti roditeljski sastanak-prvi sačinjeni zapis; 26. 04. 2023. Individualna saradnja sa roditeljima-majkom, drugi sačinjeni zapis).

ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

20.01 – 24.01. 2025. godine

Predmet: Izvještaj o realizaciji fokus grupe u JU OŠ "Đerđ Kastrioti Skenderbeg", Zatrijebač

Fokus grupa realizovana je u okviru djelimičnog nadzora Zavoda za školstvo u cilju ispitivanja percepcije i stavova učenika/ca u vezi sa slučajem seksualnog uznemiravanja učenice R. A od strane nastavnika K. Đ.

Fokus grupu su realizovali:

- Radoje Novović, načelnik Odsjeka za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema, moderator fokus grupe,
- Ivana Milunović, samostalna savjetnica u Odsjeku za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema,
- Anton Gojčaj, samostalni savjetnik u Odsjeku za utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnih ustanova, u svojstvu prevodioca za albanski jezik.

Datum realizacije: 21. 01. 2025. godine. Fokus grupu su sačinjavali svi učenici/ce VII, VIII I IX razreda Škole od kojih je bilo šest djevojčica i pet dječaka.

Nakon što je učenicima/cama predloženo da njihova imena neće nigdje biti evidentirana, komunikacija je tekla nesmetano, a učenici/ce su imali priliku da iskažu svoj stav. Učenici/ce nijesu ispoljili neprijatnost i slobodno su se ponašali. Nijesu imali zadržku u iznošenju svojih stavova. Nekada su odgovarali pojedinačno, a nekada su istovremeno davali isti odgovor. Razgovor je trajao oko 20 minuta.

Intervju je vođen na osnovu standardnog obrasca sa unaprijed jasno definisanim pitanjima.

Predstavnici Zavoda za školstvo su upoznali učenike sa ciljem fokus grupe. Cilj je bio da se utvrdi kvalitativna procjena lične percepcije i stavova učenika/ca povodom slučaja seksualnog uznemiravanja u JU OŠ "Đerđ Kastrioti Skenderbeg" u Zatrijepču.

Intervju je vođen na osnovu sljedećeg seta pitanja:

1. kako učenici/ce razumiju pojam seksualnog uznemiravanja,
2. u kojoj je mjeri seksualno uznemiravanje zastupljeno među osnovnoškolskom populacijom,
3. koliko je i u kojim pojavnim oblicima seksualno uznemiravanje zastupljeno u školi,
4. jesu li učenici/ce spremni/e da prijave seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ca,
5. kakvi su njihovi stavovi u vezi sa prijavljenim slučajem seksualnog uznemiravanja od strane nastavnika K.Đ.

Odgovori učenika/ca:

Pitanja na osnovu kojih treba utvrditi kako učenici razumiju seksualno uznemiravanje.

Učenici/ce su pokazali da u određenoj mjeri razumiju šta je seksualno uznemiravanje i kako se ono manifestuje u različitim životnim situacijama. Dvije djevojčice navode da je seksualno uznemiravanje "kada te neko dira, a tebi to nije prijatno, kada te dira po mjestima po kojima ne smije da te dira" i "kada kaže nešto što ne voliš", što se može svrstati u kategoriju razumijevanja pojma seksualno uznemiravanja. Ostali učenici/ce su se složili sa ovakvim konstatacijama i nijesu se više uključivali u diskusiju po ovom pitanju.

Pitanja na osnovu kojih treba utvrditi u kojoj je mjeri seksualno uznemiravanje zastupljeno među osnovnoškolskom populacijom.

Učenici/ce smatraju da seksualno uznemiravanje nije uopšte zastupljeno među učenicima ove škole. Svi su to konstatovali na jednostavan način iskazom "da to nije prisutno u njihovoj školi" i "da se nikada to nije desilo".

Opšti zaključak je da u školi nema seksualnog uznemiravanja od strane učenika/ca.

Pitanja na osnovu kojih treba utvrditi koliko je seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ca prisutno u njihovoj školi.

Na ovo pitanje učenici/ce su jednoglasno konstatovali da seksualnog uznemiravanja od strane nastavnika/ca nije bilo nikada, a ni sada nije prisutno u školi. Komunikacija po ovom pitanju je na osnovu odlučnog stava bila zaključena, jer je njihov stav oslikavao jedinstvo u mišljenju, ali i nepokolebljivost.

Opšti je zaključak da seksualnog uznemiravanja od strane nastavnika/ca u ovoj školi nema i da nijedan učenik/ca nije doživio ovaj vid nasilja.

Pitanja na osnovu kojih treba utvrditi koliko su učenici/ce spremni da prijave seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ca.

Na pitanje da li bi prijavili seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ca, učenici/ce su odgovorili potvrdno. U njihovom stavu se vidi odlučnost da bi, ukoliko se desi neka neprimjerena situacija, bez razmišljanja prijavili ovakvo ponašanje od strane nastavnika/ca. Naveli su, takođe, da bi seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ca prijavili svojim roditeljima, nastavnicima i odjeljenjskom starješini. Smatraju, takođe, da bi im škola pomogla i zaštitila ih na adekvatan način. Na pitanje kako znaju da bi škola adekvatno postupila, odgovorili su da u to vjeruju i da imaju veliko povjerenje u svoje nastavnike i odjeljenjske starješine. Ubijeđeni su da škola štiti svoje učenike/ce. Na pitanje koje se odnosi na konkretnu situaciju seksualnog uznemiravanja učenice od strane nastavnika, svi su iznijeli jedinstven stav da se to jednostavno nije desilo i da nemaju nikakva saznanja o tom slučaju.

Opšti je zaključak da učenici/ce imaju povjerenje u nastavnike i odjeljske starješine i da bi ih, u eventualnim situacijama seksualnog uznemiravanja, škola zaštitila. Smatraju, takođe, da su sigurni u podršku škole u ovakvim situacijama.

Pitanje za sumiranje i zatvaranje razgovora.

Na pitanje šta bi promijenili u školi, u šaljivom tonu odgovorili su da bi skratili časove na 30 minuta. Ostalo im je sve prihvatljivo u radu i organizaciji života u školi.

Prilog:

Pitanja na osnovu kojih treba utvrditi kako učenici/ce razumiju seksualno uznemiravanje:

- Koliko ste upoznati sa pojmom seksualnog uznemiravanja?
- Kako biste ga definisali?
- Koje oblike ponašanja biste smatrali seksualnim uznemiravanjem?

Pitanja na osnovu kojih treba utvrditi da li je seksualno uznemiravanje prisutno u školskim uslovima:

- Da li smatrate da je seksualno uznemiravanje prisutno u školama uopšte?
- Ko najčešće vrši, a ko su najčešće žrtve seksualnog uznemiravanja u školama?
- Koliko ima seksualnog uznemiravanja u vašoj školi?

Pitanja na osnovu kojih treba utvrditi koliko je seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ca prisutno u njihovoj školi:

- Da li ima seksualnog uznemiravanja od strane nastavnika/ca u vašoj školi?
- Da li se radi o izolovanim slučajevima ili je to česta pojava?
- Da li vi lično poznajete nekoga ko je žrtva seksualnog uznemiravanja od strane nastavnika/ce iz vaše škole?

Pitanja na osnovu kojih treba utvrditi koliko su učenici/ce spremni da prijave seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ca:

- Ako biste vi bili žrtva seksualnog uznemiravanja nastavnika, da li biste ga, bez ustezanja prijavili?
- Kome bi ga prijavili? U koga imate najviše povjerenja?
- Da li mislite da bi vas škola zaštitila u slučaju prijavljivanja seksualnog uznemiravanja?

Pitanja na osnovu kojih treba utvrditi kako učenici/ce doživljavaju aktuelnu situaciju o seksualnom uznemiravanju od strane nastavnika:

- Kako vi gledate na ovu situaciju, gdje se nastavnik vaše škole, dovodi u vezu sa seksualnim uznemiravanjem?
- Da li prema onome što vi znate postoje i drugi učenici/ce koji su možda imali slično iskustvo sa ovim nastavnikom?

Pitanja za sumiranje i zatvaranje razgovora!

- Ako biste mogli da promijenite jednu stvar u vezi sa situacijom u Školi, šta bi to bilo?

ANALIZA PODATAKA DOBIJENIH ANKETIRANJEM UČENIKA/CA JU OŠ "ĐERĐ KASTRIOTI SKENDERBEG", Zatrijebač

Anketom su obuhvaćeni učenici/ce VII, VIII i IX razreda.

Anketu je popunilo 11 učenika/ca od čega je 5 učenika i 6 učenica.

Učenici/ce su odgovarali na 19 pitanja različitog tipa.

LOGIČKA ANALIZA odgovora:

- **Prva grupa pitanja ankete odnosila se na to kako učenici procjenjuju rad i ponašanje nastavnika K. Đ.**

Rezultati ovog dijela ankete pokazuju da se 82% učenika/ca uvijek osjeća sigurno i poštovano u prisustvu nastavnika, a 18% učenika/ca često. Analiza rezultata anketiranja pokazala je da se nijedan učenik nije izjasnio da se samo povremeno ili rijetko osjeća sigurno u prisustvu nastavnika. Učenici/ce, njih 100%, navode i da nastavnik ne daje komentare ili primjedbe za koje se može reći da su neprikladni ili izazivaju neprijatnost, što ukazuje na visok nivo profesionalnosti nastavnika.

Učenici/ce, njih 73%, procjenjuju da se nastavnik u komunikaciji van učionice ponaša isključivo profesionalno, a da je njegovo ponašanje najčešće profesionalno smatra 27% učenika. Učenici/ce, njih 82%, smatraju da nastavnik uvijek poštuje njihovu privatnost i lične granice, a njih 18% navodi da on to radi često, što ukazuje na profesionalan odnos nastavnika prema učenicima, uz visok nivo poštovanja privatnosti.

Na pitanje otvorenog tipa da li ima nešto što bi podijelili iz svog iskustva u komunikaciji sa ovim nastavnikom, učenici/ce nisu dali dodatne primjedbe ili sugestije o nastavniku, što može ukazivati na opšte zadovoljstvo, ali i na moguće izbjegavanje dubljeg angažmana u ovoj temi.

Ovi podaci pokazuju da učenici/ce cijene da je nastavnik profesionalan, poštuje njihovu privatnost i doprinosi osjećaju sigurnosti. U najvećoj mjeri se odnosi pozitivno prema učenicima/cama.

- **Drugom grupom pitanja ispitivali smo da li učenici/ce prepoznaju vidove seksualnog uznemiravanja i da li su upoznati sa tim da li u Školi postoje i drugi slučajevi seksualnog uznemiravanja od strane drugih nastavnika/ca**

Analiza rezultata anketiranja učenika/ca pokazuje da učenici/ce nisu lično doživjeli seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ca, niti su u saznanju da u Školi postoji slučaj seksualnog uznemiravanja učenika/ca od strane nastavnika/ca. Niko od učenika/ca nije naveo da su kod nastavnika/ca prepoznali bilo koji vid seksualnog uznemiravanja, uključujući seksualno odmjerenje, seksualne aluzije, komentarisanje izgleda, slanje neprikladnih poruka, dodirivanje, flertovanje ili nametanje intimnih tema. Otvorenim pitanjem učenicima/cama je data mogućnost da navedu neku situaciju koja se desila, a koja ne uključuje neki od navedenih vidova seksualnog

uznemiravanja, ali učenici/ce nisu naveli nijednu situaciju ili okolnost koja ukazuje na seksualno uznemiravanje.

Analiza odgovora ispitanih učenika/ca iz anketnog upitnika jasno ukazuje na to da svi učenici/ce smatraju da nastavnici/ce pokazuju visok nivo profesionalizma u radu, kao i da u Školi nema seksualnog uznemiravanja od strane nastavnika/ca prema učenicima/cama.

- Treća grupa pitanja nam je poslužila da dobijemo podatke o tome da li bi učenici/ce prijavili seksualno uznemiravanje, kome bi to učinili i da li su u Školi upoznati sa procedurama prijavljivanja uznemiravanja i nasilja

Iz analize dobijenih odgovora na pitanja iz anketnog upitnika, jasno se zaključuje da učenici/ce, njih 82%, poznaju procedure u slučaju pojave seksualnog uznemiravanja od strane nastavnika/ca. Isti broj učenika/ca navodi da bi bez ustezanja prijavili ovakav slučaj, kao i to da imaju povjerenja da bi Škola ispravno reagovala u slučaju pojave ovog vida nasilja, što ukazuje na visok nivo poznavanja procedure. Ipak, 18% učenika/ca nije upoznato sa procedurama u slučaju pojave seksualnog uznemiravanja od strane nastavnika/ce u Školi. Zabrinjavajući je i podatak da 18% učenika/ca navodi da ne bi prijavili slučaj seksualnog uznemiravanja od strane nastavnika/ca, jer nemaju povjerenja da bi Škola ispravno postupila. Frekvencija odgovora na pitanje kome bi prijavili seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ca ukazuje na to da bi učenici/ce najprije prijavili roditeljima (5 odgovora), upravi Škole i drugu/dругarici (po 2 odgovora) i na kraju razrednom starješini (1 odgovor). Alarmantan je podatak da 45% učenika/ca nikome ne bi prijavilo seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ca, što ukazuje na čitav niz ozbiljnih problema i izazova u društvu i obrazovnom sistemu.

Ovi podaci ukazuju na to da većina učenika/ca poznaje procedure i ima povjerenje u Školu, ali zabrinjavajuće je da veliki procenat učenika/ca ne bi prijavio seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ca ili bi izbjegao obraćanje institucijama, što ukazuje da je neophodno raditi na daljoj edukaciji učenika/ca, nastavnika/ca i roditelja, na izgradnji povjerenja između učenika/ca i institucija, na uspostavljanju sigurnih kanala za prijavljivanje i zaštitu žrtava, kao i na borbi protiv stigmatizacije žrtava i na normalizaciji prijavljivanja takvih incidenata.

ZAKLJUČCI rezultata istraživanja:

- Učenici/ce koji su učestvovali u ovom anketiranju procjenjuju da su rad i ponašanje nastavnika K. Đ. na visokom nivou profesionalnosti;
- Po riječima učenika/ca, u Školi ne postoje slučajevi seksualnog uznemiravanja od strane nastavnika/ca;
- Niko od učenika nije primijetio slučajeve ovog vida uznemiravanja od strane nekog nastavnika/ce;
- Učenici/ce su u najvećoj mjeri upoznati sa postupcima i procedurama u slučaju seksualnog uznemiravanja;

- Učenici/ce bi prijavili slučajeve seksualnog uznemiravanja najčešće roditeljima i drugovima;
- Učenici/ce bi prijavili slučajeve seksualnog uznemiravanja u školi u malom broju upravi Škole i odjeljenjskom starješini;
- Skoro polovina učenika/ca ne bi nikome prijavili seksualno uznemiravanje od strane nastavnika/ce.

PREPORUKE proizišle iz anketiranja učenika/ca:

Na osnovu analize sprovedene ankete, Zavod za školstvo Crne Gore upućuje JU OŠ „Đerđ Kastrioti Skenderbeg“ sljedeće preporuke s ciljem unapređenja sigurnosti, zaštite učenika i kvaliteta komunikacije u školi:

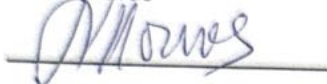
- edukovati i informisati učenike/ce o procedurama prijavljivanja u slučaju bilo kog vida nasilja;
- organizovati edukativne radionice i predavanja kako bi učenici/ce bili detaljno informisani o postupcima prijavljivanja bilo kakvog oblika nasilja;
- obavezno informisati učenike/ce na početku školske godine o pravima, procedurama zaštite i načinima prijavljivanja neprimjerenog ponašanja;
- razviti i distribuirati vodič koji jasno objašnjava korake koje učenici/ce mogu preduzeti u slučajevima uznemiravanja;
- redovno raditi na promociji kulture povjerenja kroz otvorenu komunikaciju i jačanje osjećaja sigurnosti među učenicima/cama i pripadnosti školi;
- uvesti mehanizam za anonimno prijavljivanje bilo kakvih nepravilnosti u školi, uključujući i seksualno uznemiravanje;
- objasniti učenicima/cama kako anonimni sistem funkcioniše i kako njihove prijave mogu doprinijeti sigurnijem školskom okruženju;
- redovno evaluirati i pratiti situaciju koja je prijavljena kao neki vid nasilja;
- organizovati redovna anketiranja učenika/ca i razgovore sa njima kako bi se pratilo stanje i unaprijedio rad u vezi sa ovim pojavama;
- transparentno izvještavati učenike/ce, roditelje i nadležne institucije o preduzetim mjerama i rezultatima u vezi s prijavljenim slučajevima;
- realizovati radionice koje će kod učenika/ca jačati i podizati svijest o važnosti prijavljivanja svakog oblika neprimjerenog ponašanja, uznemiravanja i nasilja;
- uključiti roditelje u ove aktivnosti kako bi se osnažila podrška i razumijevanje unutar porodica.

-Pravna pouka:

Shodno stavu 4. člana 11. Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama, na ovaj izvještaj škola može izjaviti prigovor direktoru Zavoda za školstvo u roku od 15 dana od dana prijema ovog izvještaja.

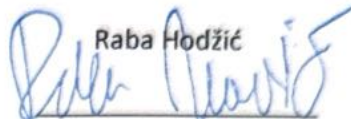
Vođa tima nadzornika

Nada Maras

Direktorica

Raba Hodžić

Dostavljeno:

JU OŠ „Đerđ K. Skenderbeg“, Zatrijebač, Tuzi

Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija

Arhivi